

ACC. N:R M. 16243:1-9.

Landskap: *Blekinge* ..... Upptecknare: *Gerd Englund*
Härad: *Lister* ..... Berättare: *Hilding Jölin, Jämshög*
Socken: *Jämshög* ..... Berättarens yrke: *köpmann*
Uppteckningsår: *1965* ..... Född år *1903* i *Jämshög*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND
—

Emigration. s. 1-9.

LUF 128

Skriv endast på denna sida.

ACC. N:R M. 16243:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Jag vet inte vem som först
reste härifrån. Det framkom mig ingen som
passade i de svensk-amerikanska tid-
ningarna. Vi hade ingen sådan hemresa
De som reste ut tidigare, passagera
de ju för Amerika, när de var hemma
här. Emigranterna måste ha någon
älskade som tog hand om dem, och som
sjöck i borgen för dem. Olof Jonsson, Gas-
lund och en amerikansk debetskän-
net till honom gäntande för mig, när
jag reste.

Jag hade en maskin som reste vä-
sent gång mellan 1885-90. Han var dock
inte härifrån utan från Malmo. Han
hette Johan Moller och blev farmare
i Amerika. Han försvann sedan.
Härifrån reste rätt många på 20-talet

ACC. N:R M. 16243:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

TVå bröder Mattsson ifrån Gärsgård emigre-
rade; den ena 1920, den andre 1923.
Såsom reste bröderna Olaf och John Ol-
son. John återvände 1955. Karl och Her-
man Johansson, Grönåsa reste, och de ä-
r båda kvar. Dessa reste säkert, för att
det var out om arbeten här. Så trod-
de de ju alltid, att Amerika var
bättre. De lånade nog pengar till re-
san. Dessvågen gick alltid över Göteborg
där.

Olaf Lindkvist Gärsgård reste 1925 och
kom tillbaka 1960-61. I regel hade de
sparat en liten slant därute, som de
oftast köpte ett hus för, när de kom
hem här. Men man kan inte säga, att
svenskamerikanerna fick det bättre än
någon annan här i län. Min son far,

ACC. N:R M. 16243:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Ole Svensson Rönås, reste ut i unga år.
Han var omkring 20 år, då han reste ut
på en gång i slutet av 1890-talet. Han
återvände hem efter två år. Han hade
arbetat på farm Lärabö. Tidigare hade
två av hans systrar, Tomas och Hanna,
emigrerat. De hade varit i Kansas, och
Tomas skaffade home-stade.

Mitt hem ligger i Gärastad. Far var verk-
mästare på stärkelse- och sagoplystfab-
riken i Gärastad. Den hade grundats
av Nils och Måns Jönsson; Måns Jön-
sson var känd under namnet "Allehän-
tans." Far hette August Själén och
var Johanna Själén. Hon var hemmefru.
Vi var fyra systrar: Hilma 1898, Talke
1900, Hilma 1903 och Greta 1905. Det
kom inga amerikanska brev hem till oss. Vi

ACC. N:R M. 16243:4

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

hade heller inget förenat hemm som på-
minde om Amerika. Det vändes heller
inget i skolan om Amerika. När jag
var åtta år, kom det dock ett gift
par och slog sig ner i Gärsgård. De
var småtänningar och hade varit i
Amerika en tid - 10 år säkert. De
köpte ett jordbruk i Gärsgård. Han
hette Julius Samuelson. Han hade ar-
betat hos rika familjer därute och
även haft anställning på en pianofab-
rik. De sista åren därute var han på
famn. Han trivdes nog inte så särskilt
bra i Amerika, men han tyckte all-
tid att Amerika var så bra.

Det året jag gick och läste börja-
de jag arbeta på fabriken. Det var år
1917. På somrarna innan hade jag ar-

betet lite hos jordbrukare. Jag exer-
cerade i Malmslätt. Jag var vid fly-
get och var den ende bevakning som var
där. Det var bra alltihopa där - jag
var ju intresserad av det, vi syssla-
de med. Vi hade god mat, och det
var ö.h.t. mera civilt där. Det var
inte tal om, att pojkarna emigrerade
för att slippe sin värpliket där.

Jag emigrerade 1925. Jag var nyfi-
ken på Amerika och ville ut och se,
hur det var att leva i det landet

Just innan jag reste ut arbetade jag
som taxichaufför här för Sven Nilsson
i Gränna. Arbetet var rätt dilligt be-
talat. Jag fick låna pengar till resan
av min far. De hade inget emot, att
jag reste därhemma. Jag reflekterade

ACC. N:R M. 16243:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

aldrig över, om jag reste ut i avsikten
att stanna eller ej. Jag reste tillsam-
mans med en pojke från Grönung, som
hette Edward Larson. Han reste till-
baka år 1930 och skaffade sig en han-
del i Kullåkra. Hans bröder Olrik, Erik
och John reste ut senare och stannade
i New Jär. Sedan vi hade skaffat pass
och emigrationsbevis gick vi oss iväg.
Vi reste över Göteborg och mellan-
landade i Halifax. Vi lämnade
New York en lördagkväll. Därifrån
måste man ha minst 25 dollar med
sig. Vi reste till Emmanuel Jönssons
bröder, Olof, i Klamat Falls. Han
skulle ordna arbete åt oss där på
sågverket. Hela resan från Göteborg
till Klamat Falls tog ca 16 dygn.

ACC. N:R M. 16243:7.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Redan första veckan vi var där, fick jag arbete. Jag jobbade tillsammans med en dalman. Vi staplade gröna bräder. De var dubbelt så tunga som de torra bräderna, men arbetet var dubbelt så bra betalt också. De, som arbetade i sögen, hade en inkomst, som var luteflen så stor som vår. Vi arbetade på avkord. Vi var sex svenskar som hade denna tunga syssla. Andra året därute arbetade jag på ett sågverk i Californien. Plutten hette Doris. Där stannade jag till 1930. Sedan blev det deliga tider. Jag tyckte inte att det var någon idé att stanna därute längre, utan jag reste hem. Det var år 1931. Jag gifte mig därhemme och skaffade en affär i Gävle-

gäl.

De hemvändande emigranterna skildes sig lite grann ifrån hembefolkningen här. Det var ju alltid mer färg på deras slippers, skjortor och skor. De skröt och skräppade gärna om sitt Ameriska också. De, som stannade här, hade nog lättare att ta upp nyheter och var mer färdomfria än hembefolkningen.

8
Här sked inga tomma stugor efter emigranter. Det uppstod heller ingen brist på arbetskraft här, i och med att en del emigrerade. Så på så sätt meddelade inte emigrationen något. Det är klart att emigrationen annars haft en viss verkan på bygden här och dess liv. Nya arbetsmetoder har förts in

ACC. N:R M. 16243:9

hit. Det kom ju tillbaka folk, som av-
betat inom byggandebranschen dit.
Som exempel kan jag nämna "hus-
flyttaren" Fritz Nilsson i Mjällby.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND